

MESTSKÝ ÚRAD V BARDEJOVE

Na rokovanie
mestského zastupiteľstva
na deň 26.9.2013

Materiál č. **15**

Návrh na schválenie dokumentu Manažment plán lokality svetového dedičstva 2013 - 2020 historické jadro mesta Bardejov

Na základe:

Mimo plánu zasadnutí MsZ
na II. polrok 2013

Predkladá:

Ing. Juraj Popjak,
prednosta MsÚ Bardejov

Spracovateľ:

Ing. Juraj Popjak, prednosta
Ing. Ján Novotný,
Mgr. Lenka Dutková
referát prípravy a admin. grant. projektov

Spravodajca:

Ing. Juraj Popjak
prednosta MsÚ Bardejov

Prerokované:

- v mestskej rade dňa 7.3.2013

Prizvať:

- Academia Istropolitana Nova (AINova), Svätý Jur

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Bardejove
schvaľuje:

1. dokument „Manažment plán lokality svetového dedičstva 2013 - 2020 historické jadro mesta Bardejov“.

V Bardejove 19.9.2013

Dôvodová správa

Historické jadro Bardejova spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium bolo zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO na základe rozhodnutia 24. zasadnutia Výboru pre svetové dedičstvo pri UNESCO v austrálskom meste Cairns z 30.11. 2000. Ako zapísaná lokalita je prejavom spoločne uznávaných hodnôt ľuďmi celého sveta. V prípade Mestskej pamiatkovej rezervácie Bardejov tento status uznáva „opevnené mesto Bardejov ako výnimočne dobre zachovaný doklad hospodárskej a sociálnej štruktúry obchodných miest stredovekej strednej Európy, kde pôdorys, stavby a opevnenie Bardejova ilustrujú urbanistický komplex, aký sa v stredoveku vyvinul v strednej Európe na významných bodoch okolo veľkých obchodných trás“.

UNESCO požaduje, aby každá lokalita Svetového dedičstva mala spracovaný plán manažmentu alebo funkčný zdokumentovaný systém manažmentu, ktorý by zaručoval, že osobité kvality, ktoré ho robia významným (t.j. výnimočná svetová hodnota) budú chránené, zachované a zhodnotené. Je tiež v záujme štátu, aby každá lokalita svetového významu na jeho území mala spracovaný plán manažmentu, ktorým by sa definoval rámec pre jej ochranu, zhodnocovanie a skvalitňovanie. Všeobecne sa odporúča aktualizácia týchto plánov každých päť až šesť rokov.

Predložený „Manažment plán lokality svetového dedičstva 2013 - 2020 historické jadro mesta Bardejov“ bol spracovaný Academiou Istropolitana Nova (AINova) na základe Zmluvy o dielo č. pc/2011/04802 zo dňa 7.10.2011. Zmluva bola uzavretá na základe výsledkov verejného obstarávania, súťaže vyhlásenej verejným obstarávateľom vo VVO č.135/2011 pod číslom 05253-WYS dňa 13.7.2011. Dokument bol vypracovaný formou spolupráce s Mestom Bardejov, Pamiatkovým úradom, odborníkmi z rôznych relevantných oblastí a tiež s členmi tzv. Riadiacej skupiny, ktorá sa na tento účel vytvorila. Po prerokovaní v Mestskom zastupiteľstve v Bardejove a po zapracovaní prípadných pripomienok, bude Mestu Bardejov odovzdaný finálny dokument, vyhotovený v slovenskej a v anglickej jazykovej mutácii, po 50 ks z každej mutácie, súčasťou ktorých bude priložené CD.

Manažment plán poskytne rámec pre manažment lokality svetového dedičstva do roku 2020. Je strategickým dokumentom, ktorý vytyčuje víziu pre lokalitu svetového dedičstva a stanovuje parametre na dosiahnutie tejto vízie cestou identifikácie cieľov a širších akcií. Chápe sa ako „riadenie zmien“, nejedná sa o statický dokument, ale o proces. Každá prioritná oblasť plánu by sa cez navrhované opatrenia mala premietnuť do konkrétnych projektov s cieľom naplnenia danej vízie. Predpokladá sa, že tieto činnosti budú koordinované Riadiacou skupinou lokality. Postup realizácie akčného plánu ako aj výsledné účinky na lokalitu by mali byť pravidelne monitorované a vyhodnocované (napr. v dvojročných cykloch). Implementácia by mala byť čo najúčinnjšia a pritom flexibilne nastavená, aby bolo možné v procese realizácie reagovať na prípadné nové skutočnosti a zapojiť aj ďalších aktérov. Cieľom plánu manažmentu je určiť taký rámec pre manažment Svetového dedičstva Bardejov historické jadro a židovské suburbium, ktorý by zachoval a udržal jeho výnimočnú svetovú hodnotu.

• Zoznam členov miestnej Riadiacej skupiny:

- Milan Kapec, poslanec Mestského zastupiteľstva
- Vladimír Savčinský, poslanec Mestského zastupiteľstva
- Andrej Havrilla, poslanec Mestského zastupiteľstva
- Július Zbyňovský, poslanec Mestského zastupiteľstva
- Jozef Andrejuv, poslanec Mestského zastupiteľstva
- Juraj Popjak, Mestský úrad v Bardejove
- Ján Novotný, Mestský úrad v Bardejove
- Miroslav Grus, Mestský úrad v Bardejove
- Mikuláš Serečun, Mestský úrad v Bardejove
- Jozef Mačejovský, Mestský úrad v Bardejove
- Mária Poláková, Janka Ličková, Krajský pamiatkový úrad Prešov
- František Gutek, Šarišské múzeum
- Pavol Marton, Rímskokatolícka cirkev

- Ján Velebír, Evanjelická cirkev
- Ján Hromo, Grékokatolícka cirkev
- Martin Kornfeld, Henrich Stern, Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR
- Jozef Jarina, Komunitná nadácia Bardejov
- Jaroslav Komora, Bardejovské Kúpele, a.s.
- Vladimír Kačala, A-typ, arch.ateliér, s. r. o.
- Adrián Lozák, Reštaurácia Roland, majiteľ.

• **Dokument má nasledovnú štruktúru:**

A. CHARAKTERISTIKA LOKALITY A MANAŽMENT PLÁNU

- A.1 Základné informácie o manažment pláne.
- A.2 Charakteristika lokality v nominačnom spise.
- A.3 Ďalšie hodnoty lokality definované v zásadách ochrany pamiatkového územia.
- A.4 Manažment– aktéri a problémové oblasti.

B. ANALYTICKÁ ČASŤ MANAŽMENT PLÁNU

- B.1 Administratívne a technické informácie o lokalite.
- B.2 Stavebno – historický popis lokality.
- B.3 Obnova, stav zachovania a využívanie lokality.
- B.4 Právny rámec ochrany lokality.
- B.5 Dokumenty súvisiace so zachovaním a starostlivosťou o lokalitu.
- B.6 Využitie lokality pre kultúrny turizmus.

C. NÁVRHOVÁ ČASŤ MANAŽMENT PLÁNU

- C.1 Nutné opatrenia – skrátený zoznam.
- C.2 Nutné opatrenia– popis projektov.
- C.3 Manažment rizík.

D. SPÔSOB RIADENIA LOKALITY A REALIZÁCIA MANAŽMENT PLÁNU

- D.1 Riadenie slovenských lokalít svetového dedičstva.
- D.2 Riadenie lokality historické jadro mesta Bardejov – miestna riadiaca skupina.

E. PRÍLOHY

1. Prieskum názorov verejnosti a vlastníkov a užívateľov historických objektov v lokalite.
2. Demografická situácia a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Bardejov.
3. História mesta.
4. Areál židovských rituálnych stavieb.
5. Popis lokality – preklad z internetovej stránky UNESCO.
6. Vykonávacie smernice na implementáciu Dohovoru o Svetovom dedičstve.
7. Prehľad vybraných dokumentov určujúcich právny rámec ochrany, obnovy a rozvoja lokality.
8. Obsahová štruktúra monitorovacej správy pre lokalitu UNESCO.
9. Komisia na koordináciu úloh ochrany lokalít svetového kultúrneho dedičstva.
10. Úlohy medzirezortnej Komisie na koordináciu úloh ochrany lokalít svetového kultúrneho dedičstva.
11. Členovia miestnej Riadiacej skupiny.
12. Orientačná mapa lokality a schéma širšieho centra.
13. Kontaktné údaje spracovateľa.

- **Dokument obsahuje v bode C. Návrhovú časť Manažment plánu, obsahujúci zoznam a popis 15 projektov - opatrení, smerujúcich k stabilizácii a zlepšovaniu stavu lokality, rozdelených do 4 prioritných oblastí:**
 - Prioritná oblasť 1: Ochrana lokality.
 - Prioritná oblasť 2: Starostlivosť o lokalitu.
 - Prioritná oblasť 3: Využívanie a rozvoj lokality.
 - Prioritná oblasť 4: Interpretácia a prezentácia kultúrnych hodnôt.
- Projekt 1.1.1:
Posúdenie potreby rozšírenia existujúceho ochranného pásma lokality.
- Projekt 1.1.2:
Posúdenie možností priemetu limitov rozvoja v rámci lokality, definovaných v Zásadách ochrany pamiatkového územia Pamiatkovej rezervácie Bardejov (aktualizácia 2006-2009) do Územného plánu mesta a do Územného plánu centrálnej mestskej zóny.
- Projekt 1.1.3:
Definovanie limitov rozvoja v okolí lokality (najmä pre južné predmestie; Krátky rad a zástavbu pozdĺž Šibského potoka; okolie kalvárie; územie na severe v dotyku so suburbium).
- Projekt 1.2.1:
Posúdenie a zapracovanie ochrany dôležitých pohľadov na lokalitu, z lokality do krajiny a tiež v rámci lokality, do územnoplánovacej dokumentácie.
- Projekt 1.2.2:
Vypracovanie dizajn manuálu na označovanie prevádzok v lokalite.
- Projekt 2.1.1:
Zriadenie odbornej služby na pravidelné sledovanie stavebno-technického stavu historických budov.
- Projekt 2.2.1:
Vytvorenie asistenčného centra poskytujúceho konzultácie pre vlastníkov a správcov budov.
- Projekt 2.3.1:
Rozvíjanie vybraných remeselných zručností.
- Projekt 2.3.2:
Propagácia dobrých príkladov remeselnej práce v meste.
- Projekt 2.4.1:
Vypracovanie štúdie farebnosti kľúčových urbanistických priestorov historickej štruktúry a jej priemet do regulatív mesta.
- Projekt 3.1.1:
Vypracovanie návrhu aktívneho využívania historického jadra.
- Projekt 3.2.1:
Posúdenie možností ďalšieho využívania vybraných historických budov na bývanie.
- Projekt 3.3.1:
Príprava a realizácia prepojenia historického jadra a židovského suburbia na základe Urbanisticko-priestorovej štúdie Bardejov - Námestie SNP.
- Projekt 3.4.1:
Vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti (*feasibility study*) možných alternatív využívania bást fortifikačného systému.
- Projekt 3.5.1:
Asistencia vlastníkovi/prenajímateľovi pri vypracovaní štúdie uskutočniteľnosti pre areál františkánskeho kláštora.

Manažment plán

lokality svetového dedičstva 2013 - 2020

HISTORICKÉ JADRO MESTA BARDEJOV

